6de JAARGANG. CURACAO DEN 16n FEBRUARI 1889. N° 268

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.
UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIJS.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50 cada regel mas fl. 0,07½.

EEN MONUMENT.

—o—

Met kwalijk verholen genoegen hebben de bladen, die verleden jaar geen woorden genoeg wisten te vinden, om uitdrukking te geven aan hun vreugde, dat de gemeenteraad van Rome „ om" was,— nu kortelings het besluit van dien gemeenteraad vermeld, om een monument op te richten voor Giordano Bruno. Verscheidene Europeesche liberale bladen prijzen dat besluit als een flinke, zelfstandige daad. De Italiaansche bewaren een veelbeteekenend stilzwijgen. Alleen de *Riforma* juicht. Met dezen gemeenteraad, meent zij, is eerst de zon der verlichting voor het groote Rome opgegaan. Andere bladen en blaadjes vergenoegen zich met een eenvoudige vermelding, maar kunnen toch niet nalaten, hun lezers te vragen, of zij nog wel weten, dat de voorgaande clericale gemeenteraad zoo erg tegen dat monument was en een voorstel daartoe strekkende verworpen heeft. Of zij geen redenen had om daar tegen te zijn! Intusschen het feit is gebeurd en het anti-clericalisme, dat zijnen stempel drukt op Crispi's regeering, mag op de lijst harer overwinningen te Rome reeds behaald een nieuwe schrijven. Met groote meerderheid heeft de Romeinsche gemeenteraad besloten op *Campo dei Fiori* een standbeeld voor Giordano Bruno op te richten. Slechts dertien van de zeventig raadsleden stemden tegen het voorstel, dat door den prosyndicus in stemming gebracht, zonder discussie werd aangenomen.

Dat monument nu is geen zaak van gisteren; het heeft zijn geschiedenis. Het is ongeveer twee jaren geleden, dat een paar *fanatieke* vrijdenkers, — want vele gematigden hebben hun afkeuring over het schandaal uitgesproken — het lijk van den afvalligen monnik opgroeven. Men begrijpt met welk doel. De naam van Giordano Bruno was voor hen slechts een zinnebeeld: die naam vertegenwoordigde den haat tegen Kerk en Paus; dat was zijn eenige titel tot aanbeveling, maar die was voldoende. De man zelf was van weinig beteekenis. Verleden jaar schreef het *Journal des Débats*, een blad dat volstrekt niet van clericalisme verdacht kan worden daarover het volgende: Giordano Bruno was noch een groot schrijver, noch een groot hervormer. Hij heeft geen school gesticht. Indien hij als ketter of paushater niet was verbrand geworden in beeld of in levenden lijve (want men weet niet zeker hoe dit heeft plaats gehad), dan ware hij zeker in 't vergeetboek geraakt. Het is duidelijk dat een goed katholiek niet wil, dat men een standbeeld voor hem oprichte, te meer daar er te zijnen tijde geen strijd was over de tijdelijke macht van den Paus, maar het alleen de geestelijke macht gold. Daarom is het monument voor Giordano Bruno *een anti-katholieke en vooral een anti-pauselijke demonstratie.*"

Het oordeel van het *Journal*, waaraan Giordano zijn grootheid zou te danken hebben, laten wij voor rekening van dat blad; voor ons volstaat de uitspraak, waaraan hij het niet zou te danken hebben. Echter waren het niet alleen goede katholieken, die tegen het voorstel der oprichting van 't monument protesteerden, wijl zij er terecht een hatelijke beleediging in zagen tegen het katholicisme en het pausdom, maar vele eerlijke en onathankelijke liberalen verklaarden luide, dat een standbeeld voor Giordano Bruno een vergrijp tegen de geschiedenis, een slag in het aangezicht der rede en der zeden was. Het is bekend dat de heer Bonghi, die den moed had ten aanhoore van ieder voor dit gevoelen uit te komen, aan grove beleedigingen van den kant der studenten heeft blootgestaan. Het hielp echter weinig, of velen hun stem er tegen verhieven; al wat door haat tegen de Kerk of den H. Stoel werd gedreven, schaarde zich om de voorstanders van Giordano.

In de maand Mei van 't vorige jaar wisten de vrienden der Loge de zaak voor den gemeenteraad te brengen. Bij de eerste zitting werd de beraadslaging onderbroken, wijl de aanhangers van Bruno de tribunen hadden bezet en pressie wilden uitoefenen op de besluiten, die de Raad nemen zou. Denzelfden avond werd een ergerlijke manifestatie gehouden onder de vensters van Crispi's woning. De kreten welke toen door het gemeen werden uitgestooten deden het ware karakter dezer demonstratie duidelijk uitkomen: Leve Crispi! Leve Giordano Bruno! Weg met den Paus! Crispi verscheen op het balkon en beloofde den aanwezigen zijn steun en dien van het gouvernement. „Gij staat *een goede zaak* voor, sprak de Voorzitter van den gemeenteraad hun toe; voorzeker zult gij ten slotte de overwinning behalen, wijl wij een liberalen koning hebben, bij wien zulke zaken immer steun vinden." Kort daarop verklaarde zich de gemeenteraad met 35 tegen 29 stemmen tegen de oprichting van het monument op *Campo dei Fiori.* Dit besluit was de aanleiding tot allerlei uitspattingen van woede en haat tegen het Katholicisme en van een reeks manifestatiën, die even zooveel grievende beleedigingen waren voor den Paus en de Katholieken.

Was hier echter Crispi's belofte ijdel gebleken, zij zou het in de toekomst niet zijn. De gemeenteraadsverkiezingen waren aanstaande. In verband hiermede hoorde men niets, kreeg men niets onder de oogen, of 't was het monument voor Giordano Bruno. Het gouvernement had besloten tegen elken prijs de overwinning te behalen bij de stembus. Het schrikte niet terug voor de ellendigste middelen, voor de schandelijkste pressie. Het slaagde. De liberalen behaalden de overwinning. Een groep haren aanhangers drong het Kapitool binnen, talrijk genoeg om alle anti-clericale pretenties den kop in te drukken: De gemeen-

FEUILLETON.

SIN NINGUN JIOE.

UN NOVELA DI RAVO.

Sigimentoe.

—o—

Entre tanto e cochero a habri camina pa su Senjora pasa, koe a cuminsa subi tras di Bet un trapi coe su leen di cabuja, masjá susji i na mal estadoe. Sin ningun desgracia toch, kitando su handschoen di cabritija, koe a skeer, el a jega riba, i pronto e tabata delanti porta di e kamber, unda e obheto di su interés i di su atencion ta drumi maloe. "No ta un cuartoe di ora ainda," Bet dici poco poco coe Senjora Molenaar, "e pober alma a ricibi Sant-oli; mira ai, ata ainda e cruz coe e cabitoe di belanan,"

"Sjon Baars, koe pa e papiamentoe a spierta fó di su madoa di sonjo — a puntra coe un stem zwak, " ta kende taï. " Sin haci casoe di Bet, é Senjora a acerca é cama, di unda é bos a salí, i apesar di é holó maloe, koe el mester a wanta, el a zak cerca é enferma pa biséle poco poco ta kende el ta. Despues el a pidi Bet di sali afó pasobra el ta desea di ta só coe Sjon Baars. Es aki parce no a gusta Bet muchoe; el no a haci su sirbisji sin su segunda intencion; á lo menos el a kere, koe lo el a haja sabi, ta kiko é Senjora a bin haci. I awor nan ta mandéle bai sin el saca ni un pia di palabra. Esai tabata un desapunte, koe el no por a guli lihé asina. Sin embargo ningun di é pretentonan, koe el a usá pa el por keda, no a worde aceptá, i grunjando el tabatin di sali. Un momentoe el a keré di keda para afó pa el scuchá, si ta posibel, na porta, kiko nan ta bai papia. ma mirando koe el no por tende nada, lihé el a baha bai cerca su companjeronan, bisando nan koe cos no ta gustele aja riba; koe sigur tin algun asunto misterioso ai den, koe no por sali na klá, etc, etc, etc; ma Ka koe tabata ainda falsoe riba djé, a haci el mira koe é Senjora a haci masja huicioso di curi coe n'éle.

Mientras e pleitamentoe i malmoramenta sigui, un escena tristoe ta tumá lugá den e kamber miserable aja riba.

Tan pronto koe Senjora Molenaar a sacá Bet afó i koe el a cerá porta, el a kita un macutoe, koe el mes a manda coe cos aden, fó di riba un stoel i el a cai sinta ribá djéle banda di cama.

"I com bai awor, mamachi?" el a puntra coe gracia:

"E buljon a smaak bo bon?"

E pober enferma, koe ja tabata sabi tur cos fó di é pastor i koe tabatin siguranza koe su jioe lo worde bon cuidá, e pober enferma a respondé poco poco; " bon Senjora," i lagrima di su wowo ta muhá manoe di su bienhechora, koe el tabata primi coe gratitud contra su pechoe.

"Bam, mamachi, no jora; esai no ta bon pa bo; bo mester tene bo masja ketoe .... para poco, larga mi drechá bo cusinchi .... " E enferma kier a oponéle na tantoe bondad, ma toch é Senjora a haciéle. "Ta clá, cai drumi awor; i larga nos papia awor masjá bedaard coe otro "

"Sí, sí " é enferma a respondé, halandoe rosea lihé, koe tabata siguí di un tosamentoe secoe i doloroso. Senjora Molenaar a dunéle poco awa coe binja bebe.

"Sigur tá, koe Pastor a papia coe bo caba, " è Senjora a continuá; " lo el a bisa bo koe, si ta boluntad di Dios di separa bo fó di jioe, anto mi esposo i mi, nos ta dispuesto di tuméle i di zorge p'éle net manera ta nos mes jioe. "

E pober muhé maloe tabata jora ketoe.

" Si, bon muhé, " Senjora Molenaar a sigui: „ mi ta comprendé, koe ta duroe, pa bo separá fó di bo jioe, di mester bandoná é prenda, koe bo a cargá bao di bo curazon; mi ta comprendé, cuanto bo ta sufri di mester confia bo unicoe jioe den manoe di stranjeroe ...... "

" No, Senjora, nó, " é enferma a interumpiéle, " esai no ta martirizá mi; ó nó, mi no por gradicí Dios i nos mama Maria basta; ma .... cuantoe lo mi a desea di keda ainda un poco mas cerca djéle. Bò no por comprendé, Senjora, ki un dusji muchá el ta. Mi esposo desgraciado tabata loco coe n'éle; ainda un dia promé koe el a muri asina un morto, el també tabata sinta asina un banda di mi cama, net manera bo, mi Senjora, coe nos jioe Piet, koe el a saca fó di su wieg, riba soe scochi, i el tabata bisa mi: Mie, si mi no tabatin é jioe aki, anto sigur lo mi no a sabi, kiko lo mi mester a cuminsa. Ai, mi Dios, kende por a corda, koe lò el a muri promé koe mi, i di asina un modo ..... No koe mi tin miedoe p'éle, pasobra el tabata un bon esposo pa mi, Senjora, un esposo percuradó, un bon homber ..... ma toch ta asina tristoe pa un alma cristian di muri asina sin Sacramentoe ..... " Di nobo lagrima di è enferma a cuminza drama i Senjora Molenaar mes mester a domína al pa el a por consolá é pober binda.

"Machi (Mamachi) !" un bunita stem di un jioe chiquitoe a grita; " Milá tito mi laja taládó pan (mira, kiko mi a haja cer-

teraad was om. Nu was de standbeeldquaestie reeds in beginsel opgelost en wat de bladen ons nu melden is niets dan de vervulling van Crispi's belofte: met mijn steun en die van de regeering zal de goede zaak ten slotte zeker triomfeeren.

De aankondiging van dit gemeenteraadsbesluit werd in de zittingszaal met luide kreten begroet, door de menigte, die de tribunen bezetten en waarschijnlijk heeft het gejuich van dat gemengd publiek aan alle discussie der raadsleden het zwijgen opgelegd. Daarbuiten verborg men er de ware beteekenis niet van. In een oogwenk was een optocht georganiseerd, die manifesteeren ging onder de balkons van Crispi, om hem dank te zeggen voor zijn edelmoedige medewerking: want inderdaad aan hem, en aan hem alleen heeft Giordano Bruno zijn standbeeld te danken. Onderweg klonken weer de dronkemanskreten van: Weg met den Paus! Haal neer het Vaticaan! Toen het gemeen voorbij de *Gesù*, het paleis Doria, het paleis Chigi en vooral voorbij het gebouw der Propaganda trok, brulde het letterlijk de laatste beleedigingen uit. Er werd halt gehouden voor het huis van den heer Crispi; toen deze echter niet verscheen, ging de tocht naar *Campo dei Fiori*, waar een redenaar uithaalde over de „dierlijke barbaarschheid" der Pausen en een stralenkrans drukte op het hoofd van Giordano Bruno, den martelaar voor de goede zaak. „Op! naar 't Vaticaan!" schreeuwde men, „Daar gaan we later heen!", werd uit den hoop geroepen.

Daar behoeft verder niet gewezen te worden op het beleedigende van die ergelijke tooneelen, die de politie onder haar bescherming neemt. Dat zijn overwinningen door het straatvolk behaald. Dat is het gemeen, door de Loge als werktuig gebruikt, om haar wil als wet op te leggen. En Crispi is daar de nederige dienaar van: dat is zijn wijze van regeeren.

Dit besluit van den Romeinschen gemeenteraad en de manifestaties, die er op gevolgd zijn, toonen weer helder als de dag aan, hoe de italiaansche regeering haar geloften nakomt in de Waarborgenwet neergelegd: de waardigheid van den Paus nl. in bescherming te nemen. Zij maakt zich niet alleen medeplichtig aan schandalen als het bovenbeschrevene, maar ontwerpt en treedt beschermend op in menige zaak, waarin de eerbiedwaardige persoon des Opperpriesters en het heilig karakter van het pausdom straffeloos door het slijk wordt gesleurd.

En men zou willen dat Leo XIII zich op genade aan zulk een regeering overgaf!

En men spot er mede, wanneer hij zich over haar onrechtvaardigheid bitter beklaagt!

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

— Bij gouvernements-beschikking van 11 Februari is bepaald: dat 's Konings verjaardag op Dinsdag den 19n. Februari 1889, op de navolgende wijze zal worden gevierd:

1°. Bij zonsopgang zullen op het vallen van een kanonschot van het fort Nassau de vlaggen op de forten van dit eiland en op de schepen, welke binnen deze haven liggen, worden geheschen, terwijl zij met zonsondergang op een gelijk schot nedergehaald zullen worden.

2°. Gedurende den loop van den dag zal er van de *Water-* en *Rifforten* een saluut gedaan worden van honderd en een kanonschoten, welk saluut op de volgende wijze zal zijn verdeeld:
's morgens om 6 uur 33 schoten,
's middags 35 schoten,
's namiddags om 4 uur 33 schoten,
terwijl door Zijner Majesteits stoomschip „*Johan Willem Friso*" zal worden gevlagd en gesalueerd overeenkomstig de daaromtrent bestaande reglementaire voorschriften.

3°. 's Morgens om 8 uur zal er op *Pietermaai* op het plein vóór het Raadhuis door de dienstdoende Stedelijke Schutterij en het Garnizoen groote parade gehouden worden, waarbij de Majoor Commandant der dienstdoende Stedelijke en Landelijke Schutterij het generaal commando zal voeren.

4°. Na afloop der parade zal de Gouverneur ten Gouvernements huize audientie verleenen aan alle autoriteiten, ambtenaren, officieren en particulieren.

5°. De tenue van den dag zal zijn de groote monteering met sjerp, voor zooverre die tot de kleeding behoort.

6°. Voor zooveel de regelen van dienst het toelaten en aan wie de Commandant der troepen en van het Garnizoen uit het oogpunt van discipline het meent te mogen toestaan, zullen de gewone arrestanten worden ontslagen.

7°. Van Gouvernementswege zal aan het Garnizoen en aan de equipage van Zijner Majesteits Stoomschip „*Johan Willem Friso*" eene genoegzame hoeveelheid versch rundvleesch worden verstrekt, terwijl daarenboven aan elken onderofficier van het Garnizoen en der Marine eene heele- en aan de militairen en zeelieden van minderen rang eene halve flesch tafelwijn zal worden uitgedeeld.

—

Naar ons bericht is, zou de ZeerEerw. Pater J. van Baars, die, zooals men weet, een jaar geleden zich naar Holland begeven heeft, in de maand Februari de terugreis aanvaarden naar Curaçao. ZijnEerw zou vertrekken in gezelschap van nog twee Paters Dominicanen, de WelEerw. Paters Dalmatuis Kors en Stephanus van de Pavert, alsmede van een Weleerw. Pater en nog drie Eerw Fraters; deze laatste vier behooren tot de Congregatie van O. L. V. van Barmhartigheid te Tilburg. Wij wenschen hun allen een gelukkigen en voorspoedigen overtocht herwaarts, waar de te verwachten oogst groot is, maar tot nog toe de arbeiders wenig zijn.

NEDERLAND.

— Tusschen Venezuela en Nederland worden diplomatieke onderhandelingen verwacht; althans zoo wordt gemeld, hoewel het niet is aan te nemen. Men herinnert zich, dat onlangs een Venezolaansch oorlogsschip een vaartuig nabij onze kust had buitgemaakt, dat met wapenen, munitie en geld voor de revolutiepartij in die republiek was bevracht en drie generaals aan boord had. Nu is men er over vertoornd, dat die in beslagneming misschien geschied is binnen drie mijlen van de kust, dus in Nederlandsche wateren. *Misschien*, want ons stationschip was afwezig: eene waarschuwing met de Armstrong-kanonnen op het Rif-fort werd niet gedaan, en den officier der artillerie is zelfs niet eens last gegeven, om door den afstandmeter te bepalen, of er al dan niet schending van grondgebied plaats had. Hoe wil men nu over eene zaak, die zoo twijfelachtig is, en nog wel door eigen schuld, revanche halen bij de regeering van Venezuela!

—De *St. Ct.* bevat het volgende bericht:

„Volgens verklaring van de geneesheeren des Konings heeft Zijne Majesteit eenen rustigen nacht doorgebracht, en hoewel de eetlust zeer gering blijft, nemen de krachten niet af. De toestand is over het algemeen iets minder ongunstig."

Met genoegen zien wij het bericht bevestigen, dat wij onlangs over een eenigszins gunstige wending in de ziekte des Konings ontvingen. Ook verdient opmerking, dat H. M. de Koningin een rijtoer deed en daarna zich ophield aan de vijvers van het park, waar het Prinsesje schaatsen reed. Het *Dagblad* ontving van het Loo het volgende bericht: De verheffing der ziekte van den Koning heeft het gestel van Z. M. sterk aangegrepen. Wel komt de krachtige natuur telkens weder boven doch herhaaldelijk treden ook oogenblikken van groote zwakte in.

„In eerstgemelde perioden verlaat de Koning het bed en laat zich kleeden, om spoedig weder naar het bed, of den ziekenstoel te verlangen.

„Tot die afmattingen draagt het volslagen gebrek aan eetlust niet weinig bij. Nu en dan gebruikt. Z. M. een weinig tapioca-bouillon, doch meest is een glas melk of water met fleur d'orange alles wat Z. M. nuttigt.

„De doctoren komen driemaal daags en geven daarna aan de Koningin verslag van hunne bevinding.

„De Koningin brengt met engelengeduld en zorgzame liefde een groot gedeelte van den dag en dikwijls van den nacht in de ziekekamer door, voorkomt alles wat hinderen kan aan den Hoogen Lijder en kalmeert hem dikwerf.

„Het Prinsesje werd in de laaste dagen niet bij Z. M. toegelaten".

BUITENLAND.

Ierland. — Opnieuw heeft de H. Vader aan het arme Ierland een bewijs van zijn bijzondere vaderlijke genegenheid gegeven. Terwijl eenige der Iersche volksleiders het in den laatsten tijd meermalen deden voorkomen alsof de Paus de Ieren aan hun lot overliet om met Engeland op een goeden voet te komen, en van den anderen kant zekere antipapistische Engelschen den Paus beschuldigden, Ierland tegen Engeland op te zetten, toont de H. Vader door elke zijner handelingen dat beide beweringen niets anders dan schandelijke verdachtmakingen zijn. Terwijl het goed recht van het verdrukte volk hem voor alles ter harte gaat, eischt hij juist in het belang dier heilige zaak, dat zij niet door onrechtmatige strijdmiddelen worde benadeeld.

Treffend vinden wij dit weer uitgedrukt in het pauselijk schrijven aan de Iersche bisschoppen, dat in de hoofdkerk van Dublin, na het sluiten van het jubeljaar door een plechtig *Te Deum*, is voorgelezen.

Na gezegd te hebben, dat, hoewel hij alle volken in dezelfde vaderliefde omvat, toch vooral zij, die door beproevingen geteisterd worden, hem het naast aan het hart liggen, betuigt de H. Vader zijn bijzondere toegenegenheid voor de Ieren en zijn bewondering voor hun moed te midden van hun lijden en hun gehechtheid aan het geloof, welke geen verdrukkingen kunnen verzwakken.

„Wat de raadgevingen betreft," dus gaat de H. Vader woordelijk voort, „die Wij hun hebben verstrekt, en daaronder ons jongste decreet, deze zijn Ons ingegeven niet alleen door overwegingen van waarheid en rechtvaardigheid, maar ook door het verlangen om uwe zaak te bevorderen. Want onze genegenheid voor u is zoo groot, dat zij

---

ca é trahadó di pam)" Coe e gritoe ai, Piet chiquito, pasobra tabatéle, koe a kita fo di é bisinja, koe ta cuidá é enferma i coe kende el a bai haci un respondi, a curi drenta kamber. Ora el a mira é Senjora stranjero, el a cobardá i coe su present na man, koe el a haja di é trahadó di pam, el a keda para coe su dos wowo blauw nan hanchoe gespan, manera un hende koe kier puntra, kende bo ta, i ta kiko bo a bin haci aki. E grito di alegria di su jioe a traha mihó riba nervionan di e euferma, koe tur lo ke su bienhechora a haci. Senjora Molenaar, mirando koe el a kier a lamanta, a hizéle buta sinta, el a cuminza hari coe é chiquitoe i el a haciéle senja di jega cerca, lo ke é jioe no a kier haci un be, maske den su perspicacia (spiertoe), propio na tur mucha, el a comprende, koe el no tin nada di teme di é dams bonita bistí. Un carinjo chiquitoe, koe Senjora Molenaar a haci coe n' éle a kita su timidez i a haci el bolbe cuminsa papia.

"I ta di kende Piet a haja é kuki dusji aï?" é Senjora a risca puntrele di manera di mas amistoso.

"Taladó pan kima," e mancebo chiquitoe a responde. — "El ta meen, di e trahadó di pam na skina." su mama a bisa, cordandoe koe e Senjora no por comprende e lenga ai.

"O, no, mi ta comprendelę masja bon," é Senjora a sigura ..... es ta parce jioe major di mi ruman el tambe ta papia lenga travesa." Bisando esai é Senjora a vula den su tas, koe el tabatin cerca djele, i el a saca un sacoe chiquitoe coe klompi di broodsuiker aden. Ora é muchá a mira é sacoe bunita coe cinta berde, el a bira loco di contentoe i su wowonan tabata bália di alegria; ma ora el a mira ta kiko tabatin den é sacoe, el a dal un gritoe terible i el a curi largoe bai cerca é bisinja, koe a keda para stom na un distancia ta mira lo ke ta pasa sin koe el por comprende nada. Pero su curiosidad tambe mester keda sin ta satisfacé, pasobra Senjora Molenaar, koe no a mira fó di promé momentoe, koe el tabata ai a pidiéle di sali afó i di larguele só coe e enferma i su jioe,

"Sí, bo ta mira, bon papiá ta mi ta cuidadó di Mie," é bisinja a respondé manera un hende gagoe, como si el a kier pidi dispensa pa su tribimentoe; ma é Senjora a persistí, i e bisinja tabatin di retirá. Ta di comprende koe, ora el a bahá i koe el a bai cerca e otro muhénan, koe tabata aji bao, nan a haja motiboe di malmorá i di haci hopi falsoe testimonio.

"Nan a duna bo bo paspoort tambe," Bet, koe a tuma duele haci rabia; a puntréle; „ata lo ke bo ta gana ora bo saca kastanja pa un hende, anto un Dios sá kende! — un Dios sa ki Madam ta bin eai fó di laria — i sin puntra ni bon ni maloe el ta bin spele de baas, i coe tribimentoe el ta poné bo porta afó pihó koe bode. Ami no sá nada, ma parce mi koe lo ke ta pasa no ta muchoe bunita. Bo por a tende, koe Mie tabatin famía ricoe?"

"El a wel conta nos di un ruman homber di su tata, koe a jega di bai America," e bisinja curí a respondé.

"Anto sigur ta é ruman homber ta riba," é cochero, koe conoce senjora Molenaar masjá bon i koe no a kier bisa ta kende, a respondé pa bofon di nan.

"Miréle....! tu Jan pi la lá! Kende ta conbersá coe tú? Bo por warda be chanza pa bo bai hunga coe bo pareuw ma no aki, bo a tende? Bo sempiternanan den bo cara ta bisa hende, koe bo ta tawela di bo mes, tu cara di cabai, i anto atá mamasoe di lip ta cologá."

"Despues di tantoe insultoe, sali fó di un boca grandi manera di Bet, i tambe di é posicion koe Bet a tuma net manera ta noi el noi afó, é pober cochero a huzga mas prudente di hala un dos stap atras, casi coe idea di snoek frena di su cabai pa koe el por dal é muhé un cabizá.

"Con ké asina" Bet a sigui despues, "anto es un ai lo por ta jioe muhé di e ruman homber"

"Ma, mi alma, nunca nan no a haja ni un nobo ni un carta di e ruman homber ai."

Den di e kekkelmentoe ai e muhénan na a ripara koe Senjora Molenaar a baha, di modi koe el tabata obligá di pidi nan larga e pasa. Un bé tur conversacion a stop, coe respect nan a duné camina, como si nan a spanta. Bet a hala dos tres stap atras. Motiboe di e trocamentoe lihé di cachaca no tabata consisti solamente den e influencia, koe un suplica coe dulzura ta egerce semper riba hendenan di mas bruto di pueblo, ma principalmente pasobra nan por a mira den cara di e senjora, koe el a jora hopi. Pasobra jioenan di pueblo, maske ta parce koe nan tin un curazon duroe, toch nan no por mira un hende sufri. I un prueba mas clá di esai, ta un bon boftá, companjá di un espresion coe su saus, koe Bet a dal un mucha homber, koe a keda para mira Senjora Molenaar manera hende pasá. E dalmentoe, en verdad, a trece un guerra den Bet coe mama di e mucha, koe tabata borotá i grita mas di loque ta necesario; ma tur e otro muhénan a tuma parti pa Bet, i nan toer tabata bisa, koe es koe é "mucha pasá" a haja, ta poco ainda pa lo ke el a merece.

E ta sigui.

Ons niet veroorlooft te dulden, dat de zaak, waarvoor Ierland strijdt, verzwakt worde door de inmenging van wat met billijkheid af te keuren zou zijn.

,, En opdat Onze genegenheid voor het volk van Ierland thans bijzonder blijke, zenden Wij u een groot aantal geschenken, waaronder gewaden, heilige vaten en sieraden van allerlei aard voor den dienst des altaars. Wij bieden die den hoofdkerken van Ierland aan tot grooter luister van het huis Gods en Zijn eeredienst. Er zijn ook gaven van mindere waarde onder. Wij hebben ze bijzonder gezegend. Zij zullen strekken om de godsvrucht op te wekken der personen, wien Wij verlangen dat zij zullen overhandigd worden overeenkomstig de aanwijzingen, die u zullen gedaan worden.

,, Wij koesteren het vertrouwen, dat het duidelijk blijken zal, hoe onze vaderlijke liefde voor het volk van Ierland geen enkele verandering heeft ondergaan. En die liefde zal krachtiger rechten hebben naarmate het voortgaat Onze onderrichtingen gehoorzaam op te volgen, op Ons te vertrouwen en op zijn hoede te zijn tegen hen, welke niet schromen Onze raadgevingen valschelijk uit te leggen in de hoop om, zoo het mogelijk ware, die beroemde trouw aan de Kerk te ontwortelen, welke een zoo hooge plaats inneemt onder de deugden van het Iersche volk en die het van zijn vaderen als eerste en kostbaarste nalatenschap, heeft geërfd.

,, Vurig biddende dat Onze apostolische zegen u de rijkste gaven en genaden des Hemels aanbrenge, verleenen Wij dien met liefde, aan u, eerwaarde broeders, aan de geestelijken en geloovigen van uw bisdom en aan geheel Ierland."

Duitschland.—Ternauwernood is de beweging in de pers over het dagboek van keizer Frederik een weinig tot bedaren gekomen, of daar doen weer andere sensatiemakende onthullingen even luide van zich spreken. Het incident Morier houdt op het oogenblik alle bladen bezig. Reeds sinds eenige weken was het zaakje aan het broeien, maar nu is het tot een uitbarsting gekomen, die misschien nog heel bedenkelijke gevolgen kan hebben. De *Kölnische Zeitung* beschuldigde in December ll. den Engelschen gezant bij het Russische hof, sir Robert Morier, van niets minder dan aan maarschalk Bazaine tijdens den oorlog van 1870 allerlei bijzonderheden te hebben overgebriefd omtrent het optrekken der Duitsche troepen. Morier was toen ter tijd zaakgelastigde te Darmstadt. Aanvankelijk was de beschuldiging nog slechts in bedekte termen vervat, maar bijna dagelijks kwam het blad er op terug en op het laatst zoo recht op den man af, dat Morier het niet onder zich kon laten, er tegen op te komen. Hij vroeg dan aan graaf Herbert von Bismarck, dat deze de beschuldiging in de *Norddeutsche*, het best ingelichte officieuze orgaan, zou laten logenstraffen. Morier betoogde met de stukken in de hand, dat hij valsch beticht was geworden.

Graaf Herbert antwoordde daarop met een vrij barsche weigering, terwijl de *Kölnische Zeit.*, in plaats van haar woorden in te trekken tot staving daarvan twee brieven openbaar maakte van zekeren majoor Deines, die den grondslag van haar beschuldiging vormden. Thans besloot Morier zich openlijk te rechtvaardigen en plaatste al de stukken, die op de zaak betrekking hebben, in de Londensche bladen.

Natuurlijk geeft dit in de pers aanleiding tot heel wat uiteenloopende beschouwingen: doch de *Norddeutsche* zegt er geen woord op. Daarentegen komt in het *Deutsche Tageblatt* iets voor, wat vermoedelijk wel de meening van Herbert von Bismarck zal uitdrukken. Het blad zegt namelijk, dat graaf Bismarck alleen hierom afwijzend aan Morier geantwoord heeft, wijl deze hem op een ongepasten toon had geschreven. Zoo hij zich uitgedrukt had, gelijk een *gentleman* gewoon is aan een *gentleman* te schrijven, dan zou aan zijn wensch wel voldaan zijn geworden.

De *Germania*, de zaak besprekende, is van oordeel dat Morier's weerleggingen de beweringen der *Kölnische* eigenlijk volstrekt niet logenstraffen. Het is best mogelijk dat het blad gelijk heeft en Morier toch niet schuldig is. Het zou immers kunnen gebeuren dat deze het een en ander naar Engeland zou hebben geschreven, en dat het van daaruit, zonder dat hij er iets van wist of tegen doen kon, Bazaine is ter oore gekomen. Dit punt eischt dus nog opheldering; maar wat de *Germania* ergerlijk vindt, is dat de *Kölnische* van ,, officieele inblazingen" gesproken heeft en zelfs den naam van den overleden keizer Frederik weer in het debat bracht.

Men herinnert zich, hoe ook Bismarck indertijd zich niet ontzag te insinueeren dat tijdens den oorlog van 1870 de toenmalige kroonprins verdacht werd van verstandhouding met Engeland ter gunste van Frankrijk en dus ten nadeele van Duitschland. Tevens moet uit de thans openbaar gemaakte stukken blijken, dat reeds lang vóór de verschijning van Geffcken,'s dagboek achter de schermen over de zaak Morier is gehandeld en zij dus blijkbaar met andere dingen in verband staat.

Welke die andere dingen zijn kunnen, daaromtrent worden reeds heel besliste vermoedens geopperd. De een zegt dat, men te Berlijn den voet zoekt te lichten aan een Engelsch gezant te St. Petersburg, die een toenadering tusschen Rusland en Frankrijk poogt te bewerken. Maar een vinnige pennenstrijd, gevoegd bij het onbesuisd optreden van Herbert von Bismarck, is zeker niet bijzonder geschikt om dit doel te bereiken, hetwelk veeleer door geheime diplomatieke kuiperijen te verkrijgen zou geweest zijn. Waarschijnlijker is het, wat anderen meenen, dat namelijk de heele aanval, over het hoofd van Morier heen, eigenlijk op de Engelsche regeering zou gericht zijn. Men weet dat Bismarck geen vriend van Engeland is, inzonderheid niet van keizerin Frederik, de dochter van koningin Victoria, welke hij in zijn uitvallen tegen keizer Frederiks dagboek allerminst spaarde. Het schijnt echter ongeloofelijk, dat Bismarck in zijn persoonlijken wrok zoover zou gaan, van daaraan zelfs hooge politieke belangen ten offer te brengen; deze toch staan hier inderdaad op het spel, wijl de zaak reeds aanleiding moet hebben gegeven tot hoogst gespannen verhoudingen tusschen Londen en Berlijn.

Nu men in Morier een anderen zondebok heeft, schijnt men van Geffcken's vervolging af te zien; ten minstse hij is onlangs op vrije voeten gesteld en van alle verdere vervolgingen ontslagen.

—Gedurende den Culturkampf was de Pruisische regeering niet tevreden met priesters en bisschoppen, die zich tegen de noodlottige wetten van Falck verzetten, te verbannen en in de gevangenis op te sluiten. Zij beroofde ook van hun staatsinkomsten alle priesters, die weigerden zich aan de Meiwetten te onderwerpen en dwong hen feitelijk van de openbare liefdadigheid te leven.

Op die wederrechtelijke wijze heeft de Pruisische regeering tijdens den Culturkampf een som van 16 millioen mark, die zij aan de katholieke geestelijkheid verschuldigd was, opgestapeld.

Thans, nu de Culturkampf zoogenaamd geëindigd, is, zou de regeering zich toch wel niet gaarne van dit kapitaal ontdoen. Het Duitsche Centrum en de katholieken vragen evenwel de restitutie van deze gelden aan de rechthebbenden voor zoo ver deze nog leven, of, voor 't geval zij overleden zijn aan hun bisschoppen, die de gelden zouden kunnen bezigen ten bate van de geestelijke behoeften hunner bisdommen.

Hiertegen verzet zich natuurlijk de liberale pers; en de *National Zeitung* is van oordeel, dat de regeering niet op die wijze het geld moet teruggeven, doch naar believen voor den roomsch-katholieken eeredienst aanwenden.

De *Kölnische Volkszeitung* protesteert terecht tegen deze verklaring en gelooft, dat hierdoor eenvoudig een tweede reptiliënfonds zou ontstaan, dat nog schandelijker zou zijn dan het eerste, omdat het zou dienen, om de gewetens der priesters om te koopen, terwijl met het andere reptiliënfonds de journalisten worden om gekocht.

— Prins Bismarck bevindt zich, naar allen schijn, ondanks den tegenspoed der laatste dagen, in zeer goeden welstand, en is weder persoonlijk in den Rijksdag opgetreden, ter verdediging zijner buitenlandsche politiek, alsmede ter toelichting van het wetsontwerp betreffende Oost-Afrika. Ten opzichte der Duitsche politiek aldaar, deelde hij mede, dat die geheel in overeenstemming is met Engeland. Maar, van de quaestie-Geffcken en het incident Morier, werd geen woord gerept. Dat zal er velen teleurgesteld hebben, want men had zich algemeen voorgesteld, dat juist dat incident het pikantste deel van Bismarks rede zou uitmaken!

Dr. Geffcken zal tot herstel zijner verzwakte gezondheid binnenkort voor eenigen tijd naar het zuiden vertrekken.

Bij den Rijksdag is ingekomen het vervolg van het Witte Boek, bevattende al de stukken, welke over Oost-Afrika in het tijdvak van het midden van November tot den aanvang van Januari zijn gewisseld. Over het algemeen bieden zij weinig aan, dat van bijzonder belang kan geacht worden. Men vindt er berichten van den consul-generaal van Zanzibar over het toltarief en over verbetering van den algemeenen toestand; verder mededeelingen uit Lissabon, 's Gravenhage, Weenen, Rome en Brussel omtrent het verhinderen van den uitvoer van wapenen en ammunitie naar Oost-Afrika en de toetreding binnen zekere perken tot de blokkade.

Blijkens een in het Witte Boek opgenomen mededeeling van den gezant Saurma Jelsch aan den Rijkskanselier, heeft nl. ook de nederlandsche Regeering, overeenkomstig het verzoek van Duitschland, zich bereid verklaard den uitvoer van wapenen en ammunitie uit nederlandsche havens naar de kusten van Oost-Afrika en den Gongostaat te verbieden en maatregelen in dien geest te nemen. Tot dit doel is een koninklijk besluit in gereedheid gebracht en met uitvoerige toelichting naar *Het Loo* ter onderteekening gezonden.

— Naar het heet, is de duitsche Regeering voornemens, tot vermeerdering van het personen- en handelsverkeer met het Oosten, een rechtstreeksche spoorwegverbinding te openen tusschen Constantinopel en Berlijn. Deze zou bepaaldelijk ten doel hebben, het verkeer van Engeland, waartoe tot dusver van den Ooster-sneltrein over Parijs gebruik gemaakt werd, zoo mogelijk op de duitsche spoorwegen te leiden, en wel over Vlissingen. Het is bekend, dat de directie der fransche spoorwegen, naar aanleiding van de duitsche bepalingen op de passen voor Elzas-Lotharingen, door middel van den genoemden sneltrein over Parijs, gepoogd heeft het rechtstreeksche expres-verkeer naar het Oosten over de zwitsersche spoorwegen (de Alberglijn) te leiden en aldus Duitschland geheel daarvan uit te sluiten. De nieuw ontworpen lijn, over Budapest zou de reis tusschen Londen, Berlijn en Constantinopel ongeveer twaalf uren korter maken. Zij gaat niet over Weenen en bespaart den reizigers uit Noord-Duitschland, Nederland en Engeland het thans bestaande oponthoud van eenige uren aldaar.

—Niettegenstaande de half-officieele *Darmstadter Zeitung* het bericht over een aanstaande verloving der hessische prinses Alice met den russischen grootvorst-troonopvolger vrij categorisch geloochend heeft, blijft men in de politieke kringen te Berlijn toch het bericht nog volkomen waar achten. Hoogstens wil men in de darmstadter loochening een nieuw bewijs zien van de vele zwarigheden, welke blijkbaar aan deze verloving verbonden zijn. De officieuze *Post* van Berlijn stoort zich dan ook geenszins aan de half-officieele tegenspraak en deelt zelfs zeer positief mede, dat de groothertog van Hessen reeds op het einde dezer maand met zijn dochter prinses Alice naar Petersburg zal vertrekken, en daar tot het einde van Februari blijven zal. Vooraf zou de groothertogelijke familie nog te Berlijn een bezoek brengen aan keizer Wilhelm. Evenzoo wordt van andere zijde bevestigd, dat de onderhandelingen over deze verloving ernstig in gang zijn, en dat de zeer lieftallige prinses Alice reeds lang de lievelinge van de russische Keizerin was. Men twijfelt dus niet aan een spoedige officieele erkenning van haar verloving met den russischen Kroonprins.

— De verloving van den 22 jarigen prins Frederik Leopold, éénigen zoon van wijlen prins Frederik Karel van Pruisen, met de 22 jarige prinses Feodora-Louisa-Sophia van Sleeswijk-Holstein-Sonderburg- Augustenburg, zuster der tegenwoordige Keizerin, is bereids officieel in den *Reichs-Anz.* afgekondigd met de formeele toestemming van keizer Wilhelm II en de instemming van haar broeder hertog Ernst Gunther van Sleeswijk-Holstein enz. en haar moeder hertogin Adelheid.

Van de vier dochters dezer Adelheid is de keizerin, Augusta Victoria, de oudste; de volgende, Carolina Mathilda, is in 1885 gehuwd met prins Frederik-Ferdinand van Sleeswijk-Holstein-Sonderburg-Glucksburg; de derde is de thans verloofde, terwijl de vierde, Feodora-Adelheid eerst 16 jaren telt.

Op Zondag 27 Jan. is keizer Wilhelm 30 jaar geworden. Naar men zeide, zou hij bij die gelegenheid een uitgebreide ammestie verleenen, omdat zulks bij zijn troonsbestijging is achterwege gebleven wegens de onmiddellijk voorafgaande amnestie van keizer Frederik.— Het Bureau van den Rijksdag had besloten, bij gelegenheid van 's Keizers verjaardag een feestmaal te houden.

—Te Munchen acht men het niet on waarschijnlijk, dat de nuntius prins Ruffo-Scilla, zoo hij al geen majordomus wordt, althans zal verplaatst worden naar een nuntiatuur der eerste klas (Weenen, Parijs, Madrid of Lissabon), terwijl óf Mgr. Agliardi óf Mgr. Mocenni (die beiden het Duitsch machtig zijn) hem te Munchen zou opvolgen. Officieel is echter niets beslist.

Rome. — De bekende afgevaardigde en Giribaldist heeft, bij gelegenheid van het Nieuwjaar, een telegram aan den Paus en een ander aan koning Humbert gezonden. Aan den H. Vader heeft hij gezegd, dat ,, van Hem de groote meerderheid van zijn geliefd Italië een laatste woord van vrede verwacht. De onberekenbare weldaden toch, die daaruit zouden voortvloeien, zullen zeker niet kunnen vertraagd worden door het booze werk van enkele sektarissen." Aan koning Humbert heeft hij gewenscht, dat,, de verzoening tusschen Kerk en Staat voor het welzijn van Italië en tot onvergankelijke glorie van Humbert's regeering mogt tot stand komen. De verzoening toch, die ik voorsta, wordt gewenscht door de meerderheid uwer onderdanen." Opdat deze 2 telegrammen aan het publiek bekend zouden worden, heeft Fazzari ze in *Fanfulla* laten publiceeren, en opdat men zijne bedoelingen niet verkeerd zoude uitleggen, heeft hij er dit briefje bijgevoegd: Ik wensch dat de Paus Italië in zijn eenheid en ongeschondenheid zal zegenen; maar alleen als Hij verkregen heeft, wat Hij noodig acht voor de volle en vrije uitoefening van Zijne verheven zending. Alleen in dien toestand kan het Pausschap aan het koningschap de mogelijkheid geven, om zich te bevrijden van zulke personen, welke, naar mijne meening, niet medewerken aan de volmaking der eenheid van het vaderland, maar veeleer verhinderen, dat het vaderland, zijn doel: de welvaart, bereike. Dit wensch ik en zou ik verlangen voor het prestige en de grootheid van ons land.—Door kardinaal Rampolla is aan Fazzari geantwoord:

De H. Vader heeft kennis genomen van de gevoelens in uw telegram uit, gesproken, en schenkt U Zijn bijzondere zegen.

— Gladstone heeft thans als zijn gevoelen te kennen gegeven, dat de wereldlijke macht des Pausen niet is overeen te brengen met Italië's eenheid. Hij voegt er evenwel bij, dat hij gaarne den Paus met al het aanzien en den luister omgeven wil zien, die Hem, wegens zijne hooge waardigheid, toekomt.

— Crispi heeft onder al de adelijke burgers van Rome geen enkel man kunnen vinden, welke zich met de waardigheid van burgemeester in naam des Italiaanschen Konings wil laten bekleeden.

— Terwijl onze pers zich hoofdzakelijk bezig houdt met persoonlijke kwestiën en verdachtmakingen, verklaart de Israëlitische afgevaardigde Arbib, redakteur van de *Corriere di Napoli* ronduit in zijn blad, dat men zich liever moest onledig houden met de Romeinsche kwestie, waar toch eigenlijk veel meer belang aan verbonden is. Hij, Arbib, ziet er volstrekt geen kwaad in, eens ernstig stil te staan bij de verzoeningsvoorstellen van den ex-Garibaldist Fazzari, welke in den slag van Mentana gewond werd, zoodat hij maanden lang op krukken moest loopen; maar niettemin thans naar zijn best vermogen partij trekt voor zijn voormaligen tegenstander. Vroeg of laat, zegt Arbib, zal het toch tot een verzoening, welke dan ook, met het Pausschap moeten komen, en als er nu iemand is, welke het terrein langzaam voorbereidt, dan verdient dat in elk geval waardeering. Arbib zelf intusschen ziet in een buitenlandschen oorlog den meest natuurlijken weg ter oplossing van de Romeinsche kwestie; want, zegt hij als Italië te land en ter zee eenige groote overwinningen behaalde, dan zoude juist zij, welke thans den vrede weigeren, de eersten zijn om er om te vragen.—Alsof de Paus niet reeds sinds jaar en dag den vrede had aangeboden, en alsof niet juist onze regeering dien had geweigerd.

Frankrijk.—Twee schandalen hebben in het Fransche leger plaats gehad, waartegen met kracht zal moeten opgetreden worden, wil dat leger niet ontaarden in een moordenaarstroep. Een genie-kolonel eischte van een christen soldaat, welke een vuistslag in het volle gelaat had gekregen, en zich, wijl hij Christen was, niet had verdedigd, dat hij met zijn beleediger, welke reeds gestraft was, zou duëlleeren. De soldaat weigerde beslist, tot groote woede van den "dapperen" kolonel, welke zijn ondergeschikte voor den krijgsraad wilde brengen; maar hiervoor geen artikel in de wet vond, en waartoe de minister hem ook geen verlof gaf. De kolonel moest volstaan met den moedigen soldaat naar een afgezonderd detachement te verbannen. Bij de dragonders te Parijs, had een dergelijk geval plaats; doch met veel treuriger gevolg. Een vrijwilliger, welke pas in dienst was getreden, had de gewone plagerijen, die nieuwelingen worden aangedaan, te verdragen. De vrijwilliger, welke zeer goedig van inborst en buitengewoon sterk was, stoorde er zich niet aan, en liet zijne makkers hunne aardigheden verkoopen. In November beleedigde een dronken kameraad den vrijwilliger op zulke grove wijze, dat deze het geduld verloor. en hem met eene gedugte afstraffing bedreigde; hierop trok de dronkaard zijn sabel en verwondde den beleedigde lichtelijk. De kapitein werd van het gebeurde in kennis gesteld; en zonder den schuldige te straffen, eischte hij, dat de twee soldaten zouden duëlleeren. De vrijwilliger, welke volstrekt geen lafaard was, gevoelde wel, dat een tweegevecht geene oplossing zou wezen, en verhaalde zijn kapitein dit alles met de opmerking, dat zijn tegenstander de schermkunst machtig was en hij niet De kapitein bleef bij zijn eisch; de soldaten duëlleerden, en de vrijwilliger werd aan den slagader gewond. De gewonde werd naar de infermerie gebracht, waar hij, zoo als beweerd werd, 4 dagen bleef zonder voldoende verpleging. Zijn toestand verergerde; hij werd naar het militair hospitaal gebracht en stierf daar onder de verschrikkelijkste pijnen.

NOTICIANAN DI CABEL.

Februari 8.

Paris.— Guyot ta nombrá Ministro di Husticia.— Gobiernonan ingles i frances a reconoce Legitime como President di Haiti,

Londres.— Corresponsal di *Standard* na Berlin dici, koe no tin temor di guera den Alemania coe Estados-Unidos. Alemania a proponé un conferencia riba e asuntoe ai i el ta keré koe Estados-Unidos lo aceptá.

E proceso (pleitoe) Times —Parnell a caba.—Parnell a worde condená paga tur gastoenan.

Viena.— Prins Rodolfo a worde derá den misa di Capuchinoenan; un número masja masja grandi di pueblo a asisti na e acto ai.

Roma.— Den sesion (zitting) di ajera di Cámara di diputadoenan nan a ataca coe violencia politica exterior di Gobierno.—Crispi a declara, koe Italia no por desarmá é mes den estado actual (di awor) di Europa.

Dia 9.

Paris. — Grandi excitacion pa motiboe koe Embajador di Alemania a nenga di duna paspoort na un docter militair frances, koe tabata desea di bai Strasburgo, p'é bai mira su mama koe ta muriendo.

New-York. — Camara di Diputadonan a vota e projecto di lei riba construccion (trahamentoe) di Canal di Nicaragua coe tur e modificacionnon koe Senado a proponé.

Londres. — Den sentencia di Parnell tribunalnan di Schotland a funda nan riba e hechoe, koe Walter tabata simplemente socio di e sociedad, donjo di Times.

Spiculadonan riba sucoe a ofrece un banket na Baron de Worms, koe a declara koe convencion azucarera (koe tin relacion coe sucoe) ta bira dia pa dia mas indispensabel.

Roma. — Papa ta sigi semper maloe.

Madrid. — Salamanca, e gobernador nobo di Cuba, a nombra Pedro Torres pa Secretario General, i Pablo Roda pa intendente (director) di finanzas (placanan).

Dia 12.

Paris. —Floquet ta topa coe grandi dificultad pa remplaza, ministronan koe ta tuma nan ontslag.

Laporte a tuma su ontslag como Sub-Secretario di Colonianan.

Diputadonan di extrema izquierda a reuni i nan a tratá riba cuestion electoral (di e hendenan koe mester scohe diputadonan) i revicion (drechamentoe) di consticucion.

Viena. —Den un carta, koe Prins Rodolfo a larga pa su tata i su mama, el ta splica motiboenan, koe a obligéle di mata su curpa, i al den el ta pidi nan pordon.

New-York. — Baijard, Sub-Secretario di Estado, a duna Ministro Aleman na Washington di conocé, koe soe Gobierno ta dispuesto pa cuminsa trata riba asuntoenan di Samoa.

Londres. — Despachos (cartanan) di Shang-Hai ta bisa koe hamber ta grandi na China, pa motiboe di e invierno (tempoe di frieuw) riguroso na Shongtong; mas di 26,000 hende a muri di hamber.

Madrid. — Senado a rechazá derechonan adicional (lo ke ta aumentá) riba cereales (toer lo ke fó di cual pam por worde trahá) stranjero. Don Carlos a probá organizacion di su partida, coe su direccion (e curpa koe ta dirihí) na Madrid i sin intervencion di eclesiastíca.

Paris. — Boulanger a splica su programa; el tá pa constitucion americana, ma el ta fiha termino di presidencia na diéz anja: el ta exihi tambe formacion di un Consejo di Estado, koe lo studia leinan promé koe presenta nan, pa worde aprobá, na Cámara di 500 miembro. Banki di Paris no a logra forma e compania nobo di Canal di Panamá.

Embajador Aleman ta worde critica severamente pa tur corant pasobra el a nenga paspoort na un docter militair, koe tabata desea di bai mira soé mama, koe ta muriendoe.

Gobierno a desaprobá accion di e Coronel, koe den orde di dia (dagorde) a reprobá (condená) hechoe di é Embajador aleman.

Roma. — Obreros (trahadónan) a tene hopi reunionnan, sin worde plama fó di otro pa cabaijeria.

Neu-York.— Nan ta spera aprobacion di President riba e lei di habrimemtoe di Canal di Nicaragua. Ministro di Marina a cumpra 30 mil ton di carbon pa barcoenan americana koe ta di estacion na Samoa.

Londen. — Derechoenan di exportacion a produci den luna di Januari 1 milion 90 mil pond sterling.

Madrid. — Salamanca, gobernador novo di Cuba, lo barcá dia 28 di e luna aki coe su Secretario General, Pedro Antonio Torres. Un candela horible a distrui hospital militair di Madrid. Ningun hende na a haja desgracia, pasobra nan a logra salbá toer hende maloenan.

Londen. — Teatro Aldeshob a worde completamente distrui pa incendio (candela).

Dia 13.

Paris.— Floquet a haci un discurso den Cámara di Diputadonan; ai den el ta pidi preferencia pa e proyecto di *escrutinio di Cantonnan*; preferencia a worde doena na e proyecto pa revisa constitucion.

Diputadonan di Congreso Socialista di trahadónan, reuní na Bordeaux a manda pa Floquet un resolucion pidiendo rebaha di oranan di trabao i halzamentoe di ganamentoe.

Den eleccion di Cote d'Or e candidato oportunista a sali elihí.

Peytral, Ministro di Hacienda a presenta un plan di presupuesto [begrooting], koe ta aumentá gastoenan coe 25 milion, koe el ta proponé pa worde pagá for di excedente (placa coe a sobra) di 1888.

Senado a vota un lei, poniendo castigoe nobo contra calumnia hací pa corantnan: esnan koe haci nan culpabel na esai lo worde gedagvaard dilanti tribunalnan correccional.

Corant *la Presse* ta nenga, koe Boulanger kier introducí constitucion americana den Francia.

London.—Parnell ta gravemente maloe. Tin rumor koe é asesino di Whitechapel ta cohé na Dundee.

Berlin.— Emperador a notificá (duna di conocé) Prins Alexander, koe el no meste bai Berlin.

Den un conferencia largoe den Emperador, Bismarck i Charles Beresford, nan tres ta di opinion, koe si ta cos Boulanger bini na mandoe, anto mas lihé lo resulta un guera den Francia coe Inglatera als koe den Francia coe Alemania. Alemania ta dispuesto pa cera un alianza coe Inglatera.

Dia 14.

Paris.— Boulanger a bisa un *reporter* (dunadó di nobo na un corant), koe si ta cos el bini na mandoe, su promer ocupacion lo ta di regla coe Inglatera cuestion di Egipto, afin di evita e único motiboe, koe lo por ocacioná un guera den e dos nacionnan.

Lesseps tin intencion di retirá for di bida público i di bai biba na Ismalia (Egipto.)

Londen.— Nan ta bisa koe Gabinete a aprobá cumpramentoe di ferrocarril di Jamaica pa un sindicato (dirección di algun institucion koe ta na relacion di finanzas) americano.

Chamberlain a pronunciá un discurso, consehando Unionistanan di pone instruccion pornada pa pueblo i di introducí leinan, koe ta facilitá transport di propiedadnan.

Madrid.— Aniversario di proclamacion di república a worde celebrá aki coe muchoe fiesta i comementoe. Den Senado tabatin discusion masjá animá riba situacion di Cuba. Ministro di Colonia a bisa koe Gobierno tin intencion di separa poder civil for di poder militar, pero el ta warda ora un bon ocasion presenta.
